

Kvalitetsutvikling i barnehagene i Fosenregionen

Rapport fra ekstern vurdering
i Høgåsmyra barnehage i uke 22/2021

Vurderingstema:

VENNSKAP

Personalet skal tilrettelegge for at alle barn kan utvikle og etablere vennskap
i Høgåsmyra barnehage

Innhold

1. Forord	3
2. Ekstern barnehagevurdering som verktøy	4
3. Fakta om barnehagen.....	5
4. Vurderingstema og fremtidsbildet	6
4.1 Fremtidsbildet	7
5. Tegn på god praksis og praksis som kan utvikles	8
6. Videre arbeid og spørsmål til refleksjon	15
7. Oppfølgingsavtale etter ekstern barnehagevurdering.....	16
Vedlegg 1 - Deltakere i vurderinga	17
Vedlegg 2 – Tidsplan.....	18
Vedlegg 3 – Metoder	20
Forberedelse av barna.....	21
Møte med foresatte	20
Møte med styreren	20
Vedlegg 4 – Intervjuguide til barna	21
Vedlegg 5 –Intervjuguide til foresatte.....	22
Vedlegg 6 – Intervjuguide til personalet	23

1. Forord

En ring av gull
En riktig stor
Med plass til alle hender
Der ingen er størst
Der ingen er minst
Der ingen er først
Der ingen er sist
Vi holder fast
så alle kjenner
at ringen er smidd
av gode venner

Da har vi endelig vært i Høgåsmyra barnehage, vurderingen ble utsatt tre ganger på grunn av corona og smitteverntiltak og vil naturligvis prege både barnehage og vurderingen. Det har vært intense dager fylt av observasjoner, refleksjoner og gode menneskemøter. Personalet i Høgåsmyra arbeider for en inkluderende praksis der et av målene er å bygge vennskap. Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer i barnehagehverdagen, de lærer å leve livet. Livet byr på oppturer og nedturer, noe går lekende lett og noe oppleves som utfordrende og vanskelig, sånn er livet. Personalet er der for å gi barna en solid grunnmur og vi ser at deres intensjon og mål er å gi barna et så godt utgangspunkt de kan få for å klare seg godt videre i livet. Det handler mye om å få være her og nå i barnehagehverdagen, leke, tulle og tøyse sammen med sine venner på barnehagen. Takk til personalet som har tatt så godt imot oss og latt oss vandre rundt i barnehagen. Takk for at dere delte deres tanker, refleksjoner og ønsker. Takk til alle barna som fikk oss med på leiken, oppdagelsesferder i skogen og fikk oss til å danse. Takk til foreldrene som kom på refleksjonsmøte og delte sine tanker med oss, dere er barnas fremste talspersoner i samarbeid med barnehagens personal. Her kommer rapporten vår, der vi etter beste evne har prøvd å speile barnehagens praksis på noen få dager. Vi er ydmyke og vet at vi bare har fått et lite innblikk i en omfattende og hektisk barnehagehverdag fylt av et mangfold av barn i alle aldre med ulike behov og interesser. Vi har fått et innblikk i en mangfoldig barnehage, og vi har kjent oss inkludert. Vi håper rapporten vil komme til nytte for det evige arbeidet med å utvikle og dokumentere egen praksis. Lykke til videre med viktig og spennende utviklingsarbeid til barnas beste.

God hilsen fra Lasse Grøntvedt og Elisabeth Walsøe Lehn

*Jeg kjenner det i toppen
Her i toppen
Så går det gjennom hele kroppen
Ned i mine tær
Jeg er fylt av glede
For du er blitt min venn!*

2. Ekstern barnehagevurdering som verktøy

Ekstern barnehagevurdering er et verktøy for å hjelpe barnehagen med å vurdere og videreutvikle kvaliteten på tilbudet til barna. Metoden bidrar med et eksternt blikk fra to «likemenn» som kommer til barnehagen for å observere og snakke med barna, de foresatte og personalet som jobber der.

Vurderingsområdet tar utgangspunkt i barnehagen sitt ståsted og handler om element som vil gjøre de tilsatte bedre i stand til å utføre sine primære oppgaver knyttet til barna sin trivsel, læring og utvikling.

Ekstern barnehagevurdering består av fem trinn:

1. Velge område for vurdering
2. Lage fremtidsbildet
3. Innhente og strukturere informasjon
4. Analysere og gjøre vurderinger
5. Speile tilbake til barnehagen

De fem trinnene er nå gjennomførte og oppsummerte i denne rapporten.

Det er barnehageeieren og styreren som har ansvaret for å følge opp vurderingen med utviklingsarbeid i barnehagen. Barnehagene får veiledning og støtte til eget utviklingsarbeid i etterkant av vurderingen.

Grunnlaget for ekstern vurdering i barnehagen finner vi i Rammeplan for barnehagen. Les mer om ekstern barnehagevurdering på <http://www.udir.no/ekstern-barnehagevurdering>

I Fosenregionen samarbeider de 4 kommunene Osen, Åfjord, Indre Fosen og Ørland om ekstern barnehagevurdering. Vurderingsgruppa består av 5 dyktige pedagoger som jobber i barnehagene på Fosen, samt 3 fagpersoner fra DMMH.

3. Fakta om barnehagen

Høgåsmyra barnehage ble bygget i 2010. Barnehagen har 4 avdelinger. De har fra høsten 2021 totalt 24 småbarns plasser og 48 storbarns plasser. Totalt 71 barn, med bakgrunn fra 8 ulike nasjonaliteter. Det er en styrer på 100 % stilling. Det er 4 i grunnbemanning per avdeling og 4 avdelingsledere, samt totalt 5,5 stillinger med spesialpedagog/spesped assistent. Det er totalt 31 ansatte i barnehagen

Høgåsmyra barnehagen ligger i Indre Fosen kommune, ligger vakkert til på toppen av Årnsetfeltet i Rissa. Der er de skjermet for trafikk og har hele ti mål med variert uteareal. Barnehagen har egen gapahuk, og flere turplasser i nærområdet. De har en egen skjermet plass der de dyrker fram jordbær, har bærbusker og frukttrær. Barnehagen er sertifisert som Grønt flagg barnehage og har stort fokus på miljøet.

Barnehagens verdigrunnlag er:

Barna lærer gjennom alt de opplever og erfarer i sin hverdag. Det betyr at danning, omsorg, lek og læring går hånd i hånd gjennom barnehagehverdagen vår. Sosial kompetanse og språk er prioriterte områder som inngår i alle aktiviteter. Vennskap og felleskap blir løftet fram under barnehagens formål og innhold. Ansatte ønsker å arbeide for at alle barn gleder seg til å komme i barnehagen og se fram til å treffe venner. Personalet ønsker å være aktive og tydelige for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø.

Barnehagens visjon:

Omsorg, mangfold, lek og læring- La oss blomstre sammen hånd i hånd

4. Vurderingstema og fremtidsbildet

Høgåsmyra barnehage har bedt om vurdering på følgende vurderingstema:

VENNSKAP

Personalet skal tilrettelegge for at alle barn kan utvikle og etablere vennskap i Høgåsmyra barnehage

Høgåsmyra barnehage har brukt følgende grunnlagsdokumenter for valg av tema og vurderingsgrunnlag:

- ✓ Årsplan for Høgåsmyra barnehage
- ✓ Progresjonsplan for Høgåsmyra barnehage
- ✓ Tilstandsrapporten for Høgåsmyra barnehage 2020
- ✓ Foreldreundersøkelsen 2020
- ✓ Ståstedsanalysen 2018
- ✓ Grønt Flagg - miljøhandlingsplan 2020

Personalet i Høgåsmyra begrunner sitt valg av vurderingstema på denne måten:

Det å bidra til at alle barn får en god start i livet er kjempeviktig. Vennskap fra første stund betyr mye for et lite barn og dets ferd igjennom livet. Verdsette og godta/respektere hverandre. Anerkjenne, lytte og vise omsorg for. Venner skaper en trygghet og en fellesskapsfølelse. Er man trygg i hverdagen, tørr man mer og man står sterkere. Det står litt i vår årsplan og progresjonsplan om vennskap og om hvor viktig det er for barna å ha en venn. Både i foreldreundersøkelsen og i ståstedsanalysen står det om relasjonen mellom barn og voksne. Viktig at barna også opplever stor trygghet og trives sammen med de voksne/ansatte. Det å vite at man har noen man er trygg på, som man kan dele hverdagen med, som man kan støtte seg på og som man gleder seg til å treffe igjen.

Barnehagen er en Grønt Flagg barnehage. (miljøsertifiseringsordning). Hvert år har vi et nytt fokusområde. I 2019 jobba vi opp mot eldre og det å skape glede igjennom felles aktiviteter. I 2020 er fokusområdet «Barn hjelper barn», noe som er midt i blinken i forhold til det å mestre vennskap. Det å ha fokus på å hjelpe andre enn bare å se seg selv kan være en utfordring for mange. I 2021 utvidet vi med tema "Fugler i nærmiljøet".

Det er viktig for oss som barnehage å vite at det enkelte barnet har en venn og at det ikke er alene. Dette er noe vi jobber med hele tiden. Barnehagen har et veldig stort mangfold; både når det gjelder alder, kulturer, personligheter, måter å kommunisere på, sosial kompetanse mm. Vi vil at alle skal ha det bra og at alle skal ha venner de kan dele dagene sine med.

Dette har vi lyst til å sette mer fokus på. Er vi så god på dette som vi ønsker å være?

4.1 Fremtidsbildet

Vurderingstema: VENNSKAP.

Personalet skal tilrettelegge for at alle barn kan utvikle og etablere vennskap i Høgåsmyra barnehage

Kvalitetsmål	Tegn på god praksis
Barna Barna støttes og inspireres til å prøve ut ulike sider ved samspill, felleskap og vennskap	<ul style="list-style-type: none">❖ Barna opplever at de har tilhørighet i en gruppe og har noen å leke med❖ Barna opplever glede og mestring i sosiale relasjoner med andre barn❖ Barna opplever at deres initiativ til samspill blir verdsatt❖ Barna erfarer at personalet griper inn ved plaging og utestenging
Personalet Personalet skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt felleskap	<ul style="list-style-type: none">❖ Personalet støtter barnas initiativ til samspill og utvikling av vennskap❖ Personalet arbeider aktivt med å fremme vennskap og positive former for samhandling mellom barna❖ Personalet bidrar til at barn kan sette egne grenser, respektere andres og finne løsninger i konfliktsituasjoner❖ Personalet arbeider aktivt med å forebygge og hindre utvikling av uheldige samspillsmønstre og mobbing
Foresatte Barnehagen skal i samarbeid med foresatte bidra til utvikling av barns sosiale kompetanse og etablering av vennskap	<ul style="list-style-type: none">❖ Foresatte opplever at barnet er en del av barnehagens felleskap❖ Foresatte opplever at vennskap som et prioritert satsningsområde i barnehagen❖ Barns trivsel, tilhørighet og sosiale utvikling er et tema i samarbeidet mellom personalet og foresatte❖ Foresatte opplever et gjensidig samarbeidsforhold og er en aktiv bidragsyter til barnets utvikling
Barnehagen som lærende organisasjon Barnehagen skal være en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger knyttet til sosial utvikling og vennskap	<ul style="list-style-type: none">❖ Personalet har kunnskap om barns sosiale kompetanse, vennskap og inkludering❖ Personalets observasjoner og praksisfortellinger gir grunnlag for kompetanseutvikling knyttet til vennskap og felleskap❖ Ledergruppen skaper tid og rom for faglige og etiske refleksjoner❖ Personalet involverer barns stemme i vurderingsarbeidet

Fremtidsbildet har vært utgangspunktet for barnehagevurderingen og beskriver den ønskede situasjonen innen vurderingstemaet ut fra lov om barnehage, forskrifter og faglig, pedagogisk kunnskap. Kvalitetsmålene og tegn på god praksis i denne rapporten er utformet av vurdererne i samarbeid med barnehagen.

Vurdererne sammenliknet kvalitetsmål og tegn på god praksis med informasjonen som ble samlet inn om vurderingstemaet gjennom barnesamtaler, refleksjoner i foreldremøte og personalmøte, samtale med styrer og observasjon i barnehagen, i tillegg til de dokumentene som barnehagen la fram.

5. Tegn på god praksis og praksis som kan utvikles

Kvalitetsmål, Barna

Barna støttes og inspireres til å prøve ut ulike sider ved samspill, felleskap og vennskap

Tegn på god praksis:

- Barna opplever at de har tilhørighet i en gruppe og har noen å leke med
- Barna opplever glede og mestring i sosiale relasjoner med andre barn
- Barna opplever at deres initiativ til samspill blir verdsatt
- Barna erfarer at personalet griper inn ved plaging og utestenging

God praksis:

Vi møtte 13 av de eldste barna gjennom tre tilrettelagte barnesamtaler som barna selv kalte møte. Barna ønsket selv å delta og foreldrene samtykket til samtalen. Barna fortalte at det beste med å gå i barnehagen er å "leik sæ", og når de fikk is. Alle barna forteller at de har venner på barnehagen. Barna forteller om venner ved å benevne noen barn, men ramser så opp veldig mange navn og forteller at de er venner med alle. De mener at de må være snille med hverandre og ikke slå andre for å være en god venn. Dersom de ikke får bli med på leken så spør de ansatte om hjelp, eller de finner noen andre å leke med. Barna er samstemt når de forteller at de prøver å ordne opp selv før de ber de ansatte om hjelp om de blir uenig i lek og aktiviteter. Noen ganger er det andre barn som henter ansatte som kan hjelpe til om det blir krangling. Om de blir lei seg så trøster barna hverandre. Noen ganger vil de ikke ha trøst av andre barn og da er det de ansatte som er best til å trøste. Barna forteller at ansatte kommer og bistår om de trenger dem, og det kommer tydelig fram at de ansatte griper inn om noen blir plaget eller utestengt fra leken.

Barna opplever at de får lov til å medvirke i hverdagen og at deres innspill blir tatt på alvor. Her nevner de eksempler som valg av turmål, barnas valg, ukas hjertebarn, velge pålegg og få bestemme hva de selv vil leke i frileken. Det er spesielt i uteleken de opplever å kunne påvirke egen lek og aktiviteter. Vi observerte også flere eksempler på at barna henvendte seg til personalet og varslet om at venner ikke hadde det bra, var lei seg og trengte hjelp. Barna husker tilbake til før corona at de fikk smøre på sin egen mat og synes dette var veldig fint. De bestemmer selv hva de skal leke i frileken inne, men når det er lekegrupper og aktiviteter mener barna at det er de ansatte som bestemmer hva de skal gjøre og hvem de skal være sammen med i gruppene.

Slik vi observerer har de fleste barna tilhørighet til sin avdeling, de vet godt hvem de ansatte er og kjenner alle barnas navn. Vi opplever at barna får ordet og deltar i samtaler når de deles i grupper. Vi opplever at barna er åpne og tar initiativ til kontakt med oss vurderere som er ny i barnehagen, de godtar oss raskt som tyder på at barna har en åpen holdning når nye kommer inn i barnehagen. Å bli møtt med et åpent ansikt og et HEI, er en flott måte å se og anerkjenne andre mennesker på.

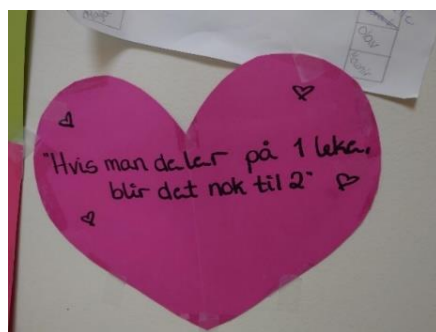
Barnas fortellinger og våre observasjoner er i tråd med kvalitetsmålet som peker på at barna skal støttes og inspireres til å prøve ut ulike sider ved samspill, felleskap og vennskap. Tegn på god praksis som følelser av tilhørighet, muligheter for å leke med andre, opplevelsen av mestring i sosiale relasjoner og at de kjenner seg trygge og ivaretatt dersom de blir utestengt fra lek eller blir plaget/krenket av andre barn.

Praksis som kan utvikles:

Leken er barns fremste uttryksmåte og en viktig del av barns sosiale utvikling. Barna er litt uenige om ansattes involvering i leiken. Barna oppfatter i liten grad at ansatte leker seg, men at de er der for å passe på at de har det bra på barnehagen. Barna løfter fram noen ansatte som de anser som lekepartnere, ansatte som tøyser og tuller med dem blir trukket fram. For barn er tøys og tull en del av leken og de verdsetter dette. Lekende voksne som bruker humor og lar barna lede leken kan bidra til at barna kjenner seg respektert og anerkjent som igjen skaper tillit. Barn som strever med lek og samspill av ulike årsaker har behov for en trygg voksen de kan utvikle lekekompetansen sin med før de mestrer lek og samspill med andre barn. Vi har observert at ansatte både inspirere og legger til rette for lek, både under frilek og i lekegruppene. Ansvar for å støtte barn som strever med sosialt samspill og lek vil være et område personalet hele tiden må fortsette å prioritere og reflektere sammen for å finne gode løsninger innenfor rammene de har til rådighet.

Slik vi ser det skiller barna mellom når det er frilek inne og ute og når det er voksenstyrte aktiviteter og lekegrupper. Det kommer fram at ansatte bestemmer når det er gruppeaktiviteter og lekegrupper, mens barna opplever større frihet og selvbestemmelse under frileken og særlig ute. Barna kunne ønske at de av og til kunne velge hvem de ble på gruppe med selv. Slik vi ser det er det god balanse mellom frilek og voksenstyrte aktiviteter inne. Det er lettere å fange opp konflikter, inkludere alle barna og veilede de barna som trenger ekstra støtte i relasjonsbyggingen. Det er en utfordring å få til en balanse mellom frilek og voksenstyrte aktiviteter når det er mange barn på hver avdeling og få ansatte. Her vil god praksis være avhengig av god planlegging og refleksjoner i den enkelte personalgruppe bidra til å finne de beste løsningene som skaper utviklingsmuligheter for det enkelte barn og gruppene som helhet.

Barna opplever at de har full frihet og medbestemmelse i uteleken og dette er veldig positivt for de som er aktive og engasjerer seg. Med tanke på barn som strever med sosialt samspill og lek, kan økt aktivitet og voksenstyrte lekegrupper settes i gang ute for noen av barna. Det kan skape større muligheter for at barna som strever med samspill og lek får støtte og noen som er proaktive i forkant av situasjoner der det ofte skjer misforståelser og konflikter mellom barna.

Kvalitetsmål, **Foresatte**

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte bidra til utvikling av barns sosiale kompetanse og etablering av vennskap

Tegn på god praksis:

- Foresatte opplever at barnet er en del av barnehagens felleskap
- Foresatte opplever at vennskap som et prioritert satsningsområde i barnehagen
- Barns trivsel, tilhørighet og sosiale utvikling er et tema i samarbeidet mellom personalet og foresatte
- Foresatte opplever et gjensidig samarbeidsforhold og er en aktiv bidragsyter til barnets utvikling

God praksis:

Foreldrene opplever at deres barn er en del av barnehagens fellesskap. Barna gleder seg til å gå i barnehagen, og til å møte de andre barna. De opplever at barna kjenner mange av barna som går på de andre avdelingene og gir eksempler på turer på tvers av avdelingene som skaper felleskap og vennskap. Barna viser og forteller om ting de har gjort i barnehagen. Barna snakker positivt om andre barn. Foreldrene nevner **barnas valg** som omhandler muligheten til å velge lekegrupper der de kan møte andre barn som har de samme interesser som dem selv på tvers av avdeling og alder. Foreldrene har også inntrykk av at barna får øvelse i å verdsette andres interesser og sette seg selv til side noen ganger for at andre også skal få velge og bestemme lek og aktivitet. Å vise hensyn til andre er en del av barns sosiale utvikling og bidrar til samhörighet og inkludering mener foreldrene.

Foreldrene har inntrykk av at barna føler seg trygge på ansatte fordi de snakker positivt om dem. Barna kjenner navnet på mange i personalet, også de som ikke er på deres avdeling. Foreldre opplever at barna får mulighet til å ordne opp selv når de kommer i konflikt med andre barn, noe som er i tråd med både personalets og barnas utsagn. Foreldrene forteller også om ordningen **arbeidsmaur**, der får barnet ansvar og får ta valg. Medansvar og medvirkning øker bevisstheten om at de er en del av et demokratisk samfunn.

Foreldrene opplever også at de får beskjed om klær og utstyr som mangler eller andre ting de må følge opp. Ved mottak og henting opplever de fleste at de får nok informasjon om hvordan barnet har hatt det i løpet av dagen i tråd med barns trivsel og sosiale utvikling. Foreldrene forteller at de får skriftlig informasjon, og det viser seg at de ulike avdelingene har ulik praksis. Noen har ukesplan, noen to – ukers plan mens andre har en periodeplan på en måned. De mottar også månedsbrev med bilder og info om hva barn har gjort i perioden.

Foreldrene mener de selv også må ta ansvar for å etterspørre informasjon om eget barn ved henting og overbringe informasjon når de leverer om morgenen om det er noe spesielt de ansatte trenger å vite. De må vise interesse når de er i barnehagen og i samtale med barna hjemme. Foreldrene mener også de kan bidra til trivsel og tilhørighet for eget og andre barn ved å vise interesse og lære seg navn på de andre barna og deres foreldre. Noen foreldrene bruker barnehagen på ettermiddagstid og helger da kan barna få vise fram lekeklassen sin til foreldrene, noe som kan skape økt tilhørighet til barnehagen.

Praksis som kan utvikles:

Foreldrene opplever i ulik grad at vennskap er et prioritert satsningsområdet, dette kan skyldes at ekstern vurdering har blitt utsatt i 14 måneder og at det er mange områder i rammeplanen som skal dekkes. Det er likevel omtalt i årsplanen til barnehagen under barnehagens formål og innhold som satsningsområde, og omtalt i noen av periode/uke/månedspaner.

På grunn av corona og smitteverntiltak har den sosiale arena og muligheten for å bli bedre kjent med andre foreldrene og barn vært begrenset, aktiviteter som hentesuppe, sommerfest, julegrøt, Luciafest, FN middag er slike muligheter for å treffe andre foreldre og bli kjent med deres barn. Når smittetiltakene letter vil det være viktig å etablere slike treffpunkt igjen for å bidra til at foreldre og barn har mulighet til å bli kjent og fungerer som ressurser for sine barns vennskapsetablering. Dette må være et gjensidig samarbeid mellom barnehagen og SU.

Foreldrene har stort sett gode opplevelser av et gjensidig samarbeid om barnets trivsel, tilhørighet og sosiale utvikling. Noen foreldre ønsker mer informasjon om sitt barn når de henter for å kunne ha en samtale med eget barn om hva det har gjort i barnehagen aktuelle dag. Det kan oppleves som det er litt personavhengig. I følge foreldreundersøkelsen 2020, med 55,7 % svarprosent, er foreldrene veldig tilfreds med barnehagen, men de scorer lavest på delen som angår informasjon. Appen Minbarnehage kan brukes mer aktivt til dette formålet ved å bruke Dagbokfunksjon med små fortellinger og bilder fra hverdagen og meldinger av og til dersom den som har vært mest sammen med barnet har gått hjem for dagen. Når det gjelder foreldresamtaler har foreldrene varierte erfaringer med to foreldresamtaler per år. Det står i barnehagens årsplan at de tilrettelegger for to samtaler i året, og dette er en strukturert måte der foreldrene kan å få innsikt i eget barns sosiale utvikling. Faste og avsatte perioder for foreldresamtaler kan bidra til at foreldre føler seg ivaretatt i forhold til dette. Dersom dette oppleves lite forutsigbart kan det være lurt at dette nedfelles i årsplanen og knyttes til faste perioder. Det presiseres imidlertid at når foreldrene ber om et ekstra fem minutt for å snakke om eget barn blir de alltid tatt på alvor.

Foreldrene kommer med forslag om at deres bidrag til at barna danner vennskap ved å møtes oftere på fritiden. De må ta barna på alvor når de ønsker å ha med seg andre barn hjem på besøk og snakke med andre foreldre slik at deres barn ønsker å bli med andre barn hjem. Ved å ta med barna ut og på aktiviteter vil de møte andre barn og øve seg på å omgås andre barn også på fritiden. De vil bidra til at de snakker positivt om barnehagen og andre barn. De vil snakke med barna slik at de kan ta hensyn til andre barns følelser og behov. Å invitere alle barn på bursdager er et konkret eksempel som de ønsker å etterfølge i tråd med barnehagens ønsker om inkluderende praksis.

SU vil være det naturlige organet som kan utvikle og initiere mulige treffpunkt og bidra til å videreutvikle muligheter for at personalet og foreldrene sammen arbeider for inkludering og felleskap

Kvalitetsmål, **Personalet**

Personalet skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt felleskap

Tegn på god praksis:

- Personalet støtter barnas initiativ til samspill og utvikling av vennskap
- Personalet arbeider aktivt med å fremme vennskap og positive former for samhandling mellom barna
- Personalet bidrar til at barn kan sette egne grenser, respektere andres og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- Personalet arbeider aktivt med å forebygge og hindre utvikling av uheldige samspillsmønstre og mobbing

God praksis:

Vi ser åpne og imøtekomende ansatte som har godt overblikk og en vilje til å se det enkelte barn. De er tett på barna, observerer, lytter til dem og imøtekommer ønsker og behov. Det er mange barn og ulike individuelle behov, personalet reflekterer over balansegangen de står i mellom å se det enkelte individet og den store gruppen behov for å fungere sammen. Ansatte har et ansvar for at barna utvikler evne til å dele oppmerksomhet og fungerer i en større gruppe, der kan støtte barnas initiativ og fremme positive former for samhandling mellom barna. Vi observerer at de bruker barnas navn aktivt også de som ikke er på barnehagen denne dagen for å inkludere og skape en fellesskapsfølelse. De har billedbøker og hus med bilde av hvert barn med foreldre og søsken som hjelper barna til å bli bedre kjent med seg selv og andre barn.

Ansatte er gode på å samle flere barn og skape felles fokus f.eks. når de går på insektjakt, turer, samlinger, lekegrupper, leser bøker osv. Et godt eksempel på inkluderende lek på småbarn er fange- ta lek der den ansatte er aktivt med i en lek som ikke fordrer språk og der alle kan delta på sine premisser. Barnas valg og ukas hjertebarn er brukt for å skape medvirkning og tar utgangspunkt i barnas interessefelt, her får barna mulighet til å bli kjent med flere og andre barn som de vanligvis ikke leker like mye med. Et godt eksempel på forsøk til å skape samspill og felleskap er samling i små og store grupper. Et fint eksempel var der et barn fikk trekke bilder av barna og barna fikk selv velge mellom high five eller klem før de gikk til bords. Alle barna blir sett og de lærer å vise andre barn omtanke og oppmerksomhet.

Vi observerer at de har fellesturer og aktiviteter på tvers av avdelingene og bruker nærområdet som skaper felles opplevelser og tilhørighet, til en viss grad er de forhindret nå i coronatiden på storbarnsavdelingene.

Disser og sykler kan ofte være kilde til konflikter og uenigheter, her ser vi at personalet er tett på, megler og øver på kompromiss innimellom, utfordringen er om den ansatte ikke har sett forløpet og vet hvem som har ventet lengst. Vi har også observert at tema, "dele" og "følelser" også blir tatt opp i samlingsstunden der de ansatte har rollespill, bruker bøker og andre aktiviteter for at barna skal utvikle evne til forstå egne og andres perspektiv i samhandlende prosesser.

Ansatte er god på å bruke mye visuelt materiell som bilder, bøker, flipover til sanger som stimulerer til kommunikasjon og språkutvikling som igjen vi hjelpe barna til å samhandle og leke. Det er godt synlig at det er jobbet med språkutvikling over år og dette er et viktig grunnlag for inkludering og vennskapetablering. Ansatte er særs gode på å benevne, som gir et godt grunnlag for at barna utvikler språk for samhandling.

Praksis som kan utvikles:

Ettersom vurderingen er utsatt i 14 måneder er det naturlig at fokus på vennskap særskilt ikke er like framme i dagens praksis som det var i periode de arbeidet fram vurderingstema. Vi har likevel sett praksis i lys av tematikken og det vil alltid være en viktig del av personalets fokus framover i tråd med rammeplanens føringer.

Det er mye frilek ute som tydelig støtter opp om barnas interesser og medvirkning. Dette krever likevel at personalet må være å være tett på og "stå" i situasjoner der det oppstår konflikter, men også følge opp barn som faller utenfor leken. Å være proaktivt og tett på de barna som oftere havner i konflikter og trenger støtte er utfordrende på et stort uteområde. I coronatiden har avdelingene fått gode erfaringer med å dele seg i kohorter som på en naturlig måte gir dem mer oversikt og nærhet til barna. Dette er en praksis som godt kan diskuteres før man går over til grønt og kanskje går tilbake til den "vanlige" organiseringen uten oppdeling.

Det kan være krevende å være megler i konflikter mellom barna, men en god måte å veilede og gi barn øvelse i å takle uenigheter og for å sette seg inn i den andres perspektiver. Det er ingen fasit og ansatte vil kjenne på utfordringer for å kunne ivareta alles perspektiv. Dette kan personalet sammen øve på gjennom praksisfortellinger på egen avdeling der de løfter fram ulike perspektiv og reflektere over ulike handlingsalternativer de kan ta med seg videre i sitt arbeid.

På avdelingene har de bilder av barna fra aktiviteter og turer i form av månedsbrev, dette skaper muligheter for å gjenkalle minner og utgangspunkt for samtaler barna mellom. Det er også et godt utgangspunkt foreldrene til å samtale med barna hjemme. Dette kan med fordel utvikles mer direkte opp mot tema "vennskap" og settes opp flere plasser på avdelingene i barnehøyde. Burde tema vennskap burde vært nevnt i hvert månedsbrev?

Personalet reflekterer selv over om tilrettelagte barnesamtaler og små barnemøter kan brukes for mindre grupper. Dette synes vi kan være en fin aktivitet personalet kan utvikle og gjennomføre som en del av egen kompetanseutvikling. Det kan være en fin mulighet til å fange opp barn som føler seg oversett og som strever med lek og samspill, og for å legge til rette for barns medvirkning.

Kvalitetsmål, **Barnehagen som lærende organisasjon**

Barnehagen skal være en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger knyttet til sosial utvikling og vennskap

Tegn på god praksis:

- Personalet har kunnskap om barns sosiale kompetanse, vennskap og inkludering
- Personalets observasjoner og praksisfortellinger gir grunnlag for kompetanseutvikling knyttet til vennskap og felleskap
- Ledergruppen skaper tid og rom for faglige og etiske refleksjoner
- Personalet involverer barns stemme i vurderingsarbeidet

God praksis:

Ansatte viser at de har kompetanse om sosial utvikling, vennskap og inkludering gjennom sin praksis i hverdagen. Personalet har gjennom sitt planarbeid sikret at sosial kompetanse og fokus på vennskap skal implementeres i hverdagens praksis. I Progresjonsplanen for Høgåsmyra barnehage under "Nærmiljø og samfunn" har barnehagen forankret bla. at barna skal få oppleve tilhørighet, både på avdelingen og barnehagen. Barna skal også få erfaring med; hvem er jeg i forhold til de andre?, gi kunnskap om seg selv og sine relasjoner til andre, eks. turtaking og konfliktløsning. Barnet skal erfare å ha venner i barnehagen. Under punktet "Etikk, religion og filosofi" peker de på ansatte som skal vise respekt og anerkjenne barn og andre voksne, og være lydhøre voksne som setter ord på barns opplevelser og følelser. Videre skal de gi barna begynnende forståelse for konsekvenser av valg og handlinger. Det skal legges til rette for konfliktløsning ved hjelp av dialog. Vi ser at planverket er godt implementert i hverdagens praksis og personalet er arbeider aktivt i tråd med føringer fra rammeplanen. Vi observerer at personalet samlet har mye kunnskap og praksis, mye av det de gjør er muligens selvsagt og en såkalt taus kunnskap. Ved å dele og sette ord på egen praksis blir dere mer bevisst og kan se og verdsette den gode praksisen som skjer hver dag på Høgåsmyra barnhage.

Personalet observerer uformelt og fanger opp barns sosiale utvikling, behov og reflekterer over sine oppdagelser i den grad de har mulighet for å møtes i avdelingsmøter. På grunn av begrenset ressurser og mange barn med ulike behov har de få timer til felles refleksjon og diskusjon for å finne felles praksis. I personalmøtene har ledergruppen satt i gang refleksjonsprosesser ala Cafebord, noe ansatte synes er meningsfylt for å dele kunnskap. De fleste føler at tiden ikke strekker til for å kunne sette seg ned å for å skape sammenheng og lære av hverandre.

Personalet mener at barnas stemme blir hovedsak ivaretatt ved at de observerer og fanger opp hva barna er opptatte av. Dette blir ivaretatt gjennom barnas valg, lekegrupper, samlingsstunder.

Praksis som kan bli bedre:

Personalet har blitt frarøvet fysiske møter der de kan samles på tvers av avdelingene og reflektere og dele erfaringer på grunn av 1,5 år med Corona. De vet at dette er nyttig og viktig for egen utvikling, og viljen til å få dette til er stor. Trange vilkår for felles møtetid og mangel på ressurser som kan bidra til kveldsmøter er utenfor personalets kontroll. De har tidligere funnet en god måte å gjennomføre refleksjonsmøter og utviklingsarbeid gjennom kafebordprosesser der alle involveres og deltar med sin kompetanse. Det å fortsette med dette, samt å skape gode sammenhenger mellom hverdagens praksis og eget utviklingsarbeid er sentralt for videre arbeid. Ledergruppen må ta noen valg og prioriteringer for at det skal føles meningsfylt og overkommelig i en hektisk barnehagedrift. Ledergruppen må også dokumentere det som blir gjennomført og løfte fram hva dere kommer fram til, samt sette noen stopp - punkt for å se tilbake.

Progresjonsplanen kan brukes for å finne tema for refleksjon på den enkelte avdeling og mellom avdelingene. Hvordan gjør vi det egentlig? Hva kan vi gjøre for å fremme gode relasjoner og vennskap på avdelingen og på tvers av avdelingene, når det åpnes for dette?

Ikke minst skryt litt av dere selv og løfte fram alt dere gjør framfor å ha fokus på alt der ønsker at dere skulle gjort.

Tenk positive tanker – bruk positive ord – gjør positive handlinger og det positive gror!

6. Videre arbeid og spørsmål til refleksjon

Styreren og barnehageeieren overtar ansvaret for utviklingsarbeidet. De må prioritere og ta eierskap. Starten på dette arbeidet er å organisere utviklingsarbeidet. De må ta stilling til om de skal involvere hele personalet i organiseringen eller ei utvalgt arbeidsgruppe.

Dersom de velger en utvalgt arbeidsgruppe, har deltakerne i gruppa ansvar for å inkludere resten av personalet i arbeidet, gjerne avdelingsvis. Det er òg viktig å huske på at eieren og foreldrerepresentantene skal delta i det videre arbeidet med kvalitetsutvikling i barnehagen. Det er en viktig forankring at personalet og foreldrene får delta i arbeidet med å reflektere over, drøfte og analysere innholdet i denne rapporten. Dette er grunnlaget for videre arbeid.

Denne vurderingsrapporten har ikke til formål å komme med konkrete forslag til hvordan barnehagen skal gripe fatt i utviklingsarbeidet, men vi foreslår noen refleksjonsspørsmål for å hjelpe barnehagen til å komme i gang med utviklingsprosessen. Aktuelle refleksjonsspørsmål kan være:

- Hvordan kan vi sørge for at alle barna opplever at de har tilhørighet i en gruppe og har noen å leke med?
- På hvilken måte kan arbeidet med vennskap ses i sammenheng og skape grunnlag for lokal handlingsplan mot mobbing?
- Hvordan kan personalet støtte barnas initiativ til samspill og utvikling av vennskap?
- Hva skal til for at foresatte opplever at vennskap er et prioritert satsingsområde i Høgåsmyra barnehage?
- Hva kan vi gjøre for å skape respekt og forståelse for at kontakt mellom barnehagen og foreldre bør forgå etter avtale og kan være utfordrende pga bemanning akkurat i hente og bringe situasjonen?
- Hva trenger vi av påfyll i vår kunnskap om barns sosiale kompetanse, vennskap og inkludering og hvordan skaffer vi oss tid til refleksjon?
- Hvordan kan barns stemme bli hørt og tatt med arbeidet med å fremme vennskap?

7. Oppfølgingsavtale etter ekstern barnehagevurdering

Denne avtalen må sees i sammenheng med plan for «Pilotprosjektet ekstern barnehagevurdering og veiledning i Fosenregionen.

Styrers ansvar:

- Barnehagevurdererne presenterer rapporten for personalet i barnehagen. Styrer sørger for at oppvekstansvarlig, politisk barnehageeier, PPT og FAU er representert når rapporten legges fram.
- Rapporten sendes umiddelbart til oppvekstansvarlig.
- Styrer melder **innen 1 uke** tilbake til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern barnehagevurdering på tilsendt skjema.
- **Innen 8 måneder:**
 - Styrer presenterer rapporten for politikerne i hovedutvalg for oppvekst med oppvekstansvarlig i kommunen til stede.
 - På bakgrunn av det som kommer fram i rapporten setter styrer, i samarbeid med fagpersoner fra DMMH, opp en prioritert plan for forbedringstiltak. Styrer presenterer plan for forbedringstiltak på ledermøte og for barnehageeier.
 - Det foretas en skriftlig evaluering av tiltakene. Har arbeidet med rapporten ført til de endringer man ønsker?
I denne prosessen er det viktig at vi hører på flere stemmer, både barnehageeier, ansatte i barnehagen og ikke minst foreldre og barn. Evalueringen sendes oppvekstansvarlig og presenteres for politikerne i hovedutvalg for oppvekst.
- Tilbakemelding på arbeidet med utfordringene i vurderingsrapporten skjer som del av tilstandsrapporten/årsmeldinga hvert år til barnehageeier.

Barnehageeiers / oppvekstansvarliges ansvar:

- Barnehageeier/oppvekstansvarlig involveres i valg av tema for ekstern vurdering.
- Tema forankres i kommunens/barnehagens satsingsområder.
- Oppvekstansvarlige har veiledningsansvar/oppfølgingsansvar.
- Rapporten tas inn i lederavtalen med styrerne og brukes i utviklingssamtalene.
- Rapporten skal være et verktøy i en utviklingsplan på barnehage/kommunenivå.
- Rapporten skal inn i tilstandsrapporten eller som vedlegg til denne.
- Oppvekstansvarlig etterspør evalueringen etter 8 måneder.

Vedlegg 1 - Deltakere i vurderinga

Alle som har vært i barnehagen i vurderingsuka, er deltakere på bakgrunn av observasjoner, uformelle samtaler og eventuell deltakelse på møter og intervju. Her er en oversikt over hvor mange som har deltatt under vurderingsuka, og en begrunnelsen for valg av informanter.

Det er har vært to eksterne vurderere tilstede i vurderingsuken, Lasse Grøntvedt og Elisabeth Walsøe Lehn

På foreldremøte som ble gjennomført den første kvelden i vurderingsuken deltok ?? foreldre med sine tanker og refleksjoner rundt tegnene på god praksis.

På personalmøtet møtte ?? ansatte til refleksjonsmøte der de tok utgangspunkt i tegn på god praksis gjennom ulike spørsmål vurderende hadde sendt ut på forhånd.

Alle barna i 6 årsklubben hadde lyst å snakke med vurdererene og foreldrene samtykket. Det var tre barn som var borte fra barnehagen den aktuelle dagen, derfor ble det gjennomførte? barneintervju med til sammen 10 barn. Barna kom med mange innspill om barnehagehverdagen.

Det har vært faste møtepunkter med styrer hver dag, både på morgenen og ettermiddagen. Vi har også hatt mange uformelle samtaler med barna, personalet, samt brukt observasjon flittig underveis.

Vedlegg 2 – Tidsplan

Det var avsatt 4 dager til å vurdere barnehagen. Før oppholdet i barnehagen hadde vurdererene telefonkontakt med styreren, de fikk informasjon om gjennomføringa av ståstedsanalysen, fikk tilsendt dokument fra barnehagen, utformet fremtidsbildet, laget tidsplaner i samarbeid med styrer og avdelingslederne, leste seg opp på vurderingstemaet og forberedte dokumenter som skulle brukes under vurderinga. Under selve vurderingen var vurdererene i barnehagen i tre dager. Fjerde dagen ble brukt til rapportskrivning og presentasjon for barnehagepersonalet, eieren og foreldrerepresentantene i Samarbeidsutvalget. I forkant og underveis forberedte vurdererne informasjon, metoder og verktøy, og de drev informasjonsarbeid og oppsummeringer. Styreren ble oppdatert om arbeidet hele veien.

Å gjennomføre en kvalitetsvurdering på tre dager er knapp tid, og det innebærer en vurdering på et avgrenset område.

PLAN FOR UKE 22

DAG	TID	HVA SKAL SKJE	ANSVAR
Mandag 31.5.21	08.00 08.50 09.10 09.30 10.30 10.40 11.15 12.00 13.00 15.00 18.00 20.00 21.00	<ul style="list-style-type: none"> - Samtale med styrer - Frilek småbarns - Samlingsstund Maurtua. ½ gruppe under påkledning. (småbarn) - Uteleik småbarns - Samling Kongla (småbarn) - Måltid småbarn - Pause - Uteleik storbarn - Observasjon småbarns - Oppsummering av dagen med styrer - Forberedelse foreldremøte - Foreldremøte - Oppsummering, og planlegging av neste dag 	Vurdererene (pausen styrer dere selv tenker jeg)
Tirsdag 1.6.21	08.00 08.30 10.00 10.30 11.00 11.30 12.15 13.00 14.00 17- 20.30	<ul style="list-style-type: none"> - Samtale med styrer - Observasjon storbarn - Gruppeaktivitet storbarn, Furustubben - Barnesamtaler - Lunsj storbarn - Pause - Barnesamtaler - Uteleik - Oppsummering av dagen med styrer, og planlegge personalmøte. Forberede neste dag. - Personal møte med hele personalet + oppsummering 	Vurdererene
Onsdag 2.6.21	08.00 08.30 11.00 12.00 12.30 14.00 21.00	<ul style="list-style-type: none"> - Samtale med styrer - Observasjon - Samling Skogstua - Pause - Observasjon/barnesamtaler - Oppsummering av dagen med styrer - Etterarbeid og rapport 	Vurdererene
Torsdag 3.6.21	08.00-15.00 17.00- 18.00	<ul style="list-style-type: none"> - Rapportskrivning - Møte med styrer. Overlevering av rapport - Rapportfremlegg med alle ansatte, barnehageeier og FAU tilstede. 	Vurdererene

Vedlegg 3 – Metoder

Tema og tid til rådighet påvirket valg av metoder. I vurderingsprosessen i denne barnehagen ble følgende metoder brukt:

For å fange lik tematikk hadde vi i forkant utarbeidet ulike samtaleguider til hjelp for samtaler med barnehagebarn, foreldre, assistenter/fagarbeidere og pedagoger.

Vi har benyttet observasjon der vi har brukt tegn på god praksis som utgangspunkt for vårt fokus. Vi gjennomførte deltakende observasjon, men benyttet oss særlig av episodebeskrivelser og løpende protokoll. Vi observerte i hverdagsituasjoner både inne og ute.

Vi gjennomførte barnesamtaler, der barna fikk snakke fritt, men vi stilte også åpne spørsmål underveis knyttet til tegn på god praksis. Vi gjennomførte foreldremøte der vi tilrettela slik at foresatte fikk reflektere over spørsmål fra samtaleguiden vi hadde utformet.

På personalmøtet hadde vi forberedt personalet gjennom å sende dem spørsmålsguide som hadde utgangspunkt i tegn på god praksis og vurderingstema. Personalet fikk jobbe i grupper, og dele erfaringer med hverandre. Vi løftet dette fram i plenum.

På forhånd sendte barnehagen relevante dokumenter til vurdererne:

- Årsplan for Høgåsmyra barnehage
- Progresjonsplan for Høgåsmyra barnehage
- Tilstandsrapport for Høgåsmyra barnehage
- Ståstedanalysen 2018
- Foreldreundersøkelsen 2019
- Grønt flagg – miljøhandlingsplan
- Månedsbrev, Periodeplan, Ukeplan

Forberedelse av barna

Vurdererne sendte en presentasjon av seg selv til barnehagen før vurderingen. Barnehageansatte fikk i oppdrag å forberede barna på besøket, og hvorfor vurdererne skulle være i barnehagen. Barna fikk kjennskap til vurderingstemaet og spørsmålsguiden før vurderingen. Det ble sendt ut samtykkeskjema til foreldrene.

Møte med foresatte

Foresatte fikk mulighet til å involvere og engasjere seg i prosessen. En god dialog mellom hjem og barnehage er en forutsetning for god barnehageutvikling. De foresatte fikk kjennskap til vurderingstemaet og spørsmålsguiden før vurderinga, og ble oppfordret til å reflektere individuelt over barnehagen sin praksis før møtet. I løpet av vurderingen hadde vurdererne møte med 19 representanter fra foreldregruppen. Foreldreutvalget var godt representert.

Møte med styreren

Under vurderingsuka fikk styreren daglig orientering og oppsummering fra vurdererne. Styreren har en nøkkelrolle i utviklingsarbeidet som barnehagen skal ta tak i når rapporten er overlevert. En god dialog med styreren danner grunnlaget for gjensidig forståelse av barnehagen sin nå-situasjon og for videre arbeid.

Vedlegg 4 – Intervjuguide til barna

Samtaleguide til barna i Høgåsmyra barnehage

	Spørsmål	Svar
1	Hva er det beste med barnehagen?	
2	Hva liker du å gjøre i barnehagen?	
3	Hvem leiker du med i barnehagen?	
4	Har du venner i barnehagen? Har du en venn i barnehagen?	
5	Hvem får du hjelp fra når det blir vanskelig i leiken?	
6	Når du ikke får være med i leiken, hva skjer da?	
	Hvem er best til å leike av de voksne?	
7	Får du hjelp om du krangler med noen?	
8	Hva gjør de voksne i barnehagen?	
9	Får du bestemme i barnehagen?	
10	Om dere har fått penger, hva har dere ville kjøpt til barnehagen?	
11	Er de voksne interessert i det du gjør i barnehagen?	
12	Når du ikke får leke med noen, får du hjelp av de voksne?	

Samtaleguide til foresatte i Høgåsmyra barnehage

	Spørsmål	Svar
1	På hvilke måter opplever du at ditt barn føler seg som en del av barnehagen og barnegruppa?	
2	Opplever du at ditt barn snakker positivt om barnehagen?	
3	Hvordan opplever du å ha en god dialog og samarbeidet med personalet?	
4	På hvilke måter medvirker du til tilrettelegging av ditt barns behov for sosial utvikling og vennskap ?	
5	På hvilken måte opplever du at vennskap er et satsningsområde på Høgåsmyra barnehage?	

Vedlegg 6 – Intervjuguide til personalet

Samtaleguide til personalet i Høgåsmyra barnehage

	Spørsmål	Svar
1	Hvordan er du med på å skape et inkluderende felleskap på avdelingen?	
2	På hvilken måte verdsetter du barns initiativ til samspill med andre	
3	Hvordan legger du til rette for vennskap mellom barna?	
4	Hvordan bidrar du til å utvikle vennskap blant barna?	
5	Barna opplever at jeg griper inn når barn blir utestengt – begrunn svar	
6	Jeg støtter barn til å utvikle forståelse for egne og andres grenser – begrunn svar	
7	På hvilken måte arbeider du for å hindre utvikling av negative samspillsmønstre og mobbing?	
8	På hvilken måte kommuniserer barnehagen sitt satsningsområde på vennskap?	
9	På hvilken måte kan Høgåsmyra utvikle sin kunnskap og komeptanse om barns sosiale kompetanse, vennskap og inkluderende praksis	
10	Jeg opplever at ledergruppen skaper tid og rom til faglige og etiske refleksjoner	
11	Hvordan involveres barnas stemme i vårt vurderingsarbeid	

~♡ SKOGSTUA'S VENNELOV ♡~

- ♡ Være gode med hverandre
 - ♡ Leke sammen
 - ♡ Være snille med hverandre
 - ♡ Ikke slå, ikke drita, ikke klype, ikke spytte
 - ♡ Ikke krangle
 - ♡ Hjelp hverandre
 - ♡ Vi må dele
 - ♡ Si fine ting til hverandre
 - ♡ Lytte til hverandre
 - ♡ Trøste hverandre
 - ♡ Ser man noen som går alene, er det fint å spørre om man vil leke
 - ♡ Si HEI til hverandre
 - ♡ Si HADE når vi drar
 - ♡ Ikke svar stygt
- ~♡ SMILL ♡~